

Damhusengen og Damhussøen

Fugle og forvaltning 2017

Rapport til Københavns Kommune
Udarbejdet af Lars Maltha Rasmussen
September 2017

Datablad

Titel:	Damhussøen og Damhusengen, Fugle og forvaltning 2017
Bedes citeret:	Rasmussen, L.M. 2016 Damhussøen og Damhusengen, Fugle og forvaltning 2017. Rapport fra Natur360 til Københavns Kommune.
Antal sider:	26
Forfatter:	Lars Maltha Rasmussen, NATUR360
Kvalitetskontrol:	Johanne Bak, Natur360
Udgivelsesår:	2017
Rekvirent:	Københavns Kommune. Park og Vejafdelingen.
Layout og fotos:	Lars Maltha Rasmussen
Forsiden:	Damhussøen set fra droneperspektiv fra Damhusengen mod syd.

Indhold

Indledning	3
Undersøgelsesområdet	4
Undersøgelsens metoder og omfang	5
Rastefugle tilknyttet søen	6
Rastefugle tilknyttet engen	7
Rastefugle tilknyttet buske og træer	7
Ynglefugle tilknyttet selve Damhussøen	9
Ynglefugle tilknyttet engen	19
Ynglefugle tilknyttet bevoksningen	19
Anbefalinger til fuglevenlig forvaltning	21
Søen	21
Engen	22
Bevoksningen	22
Litteratur	26

Figur 1. Blåmejsen er en af ynglefuglene ved Damhussøen

Indledning

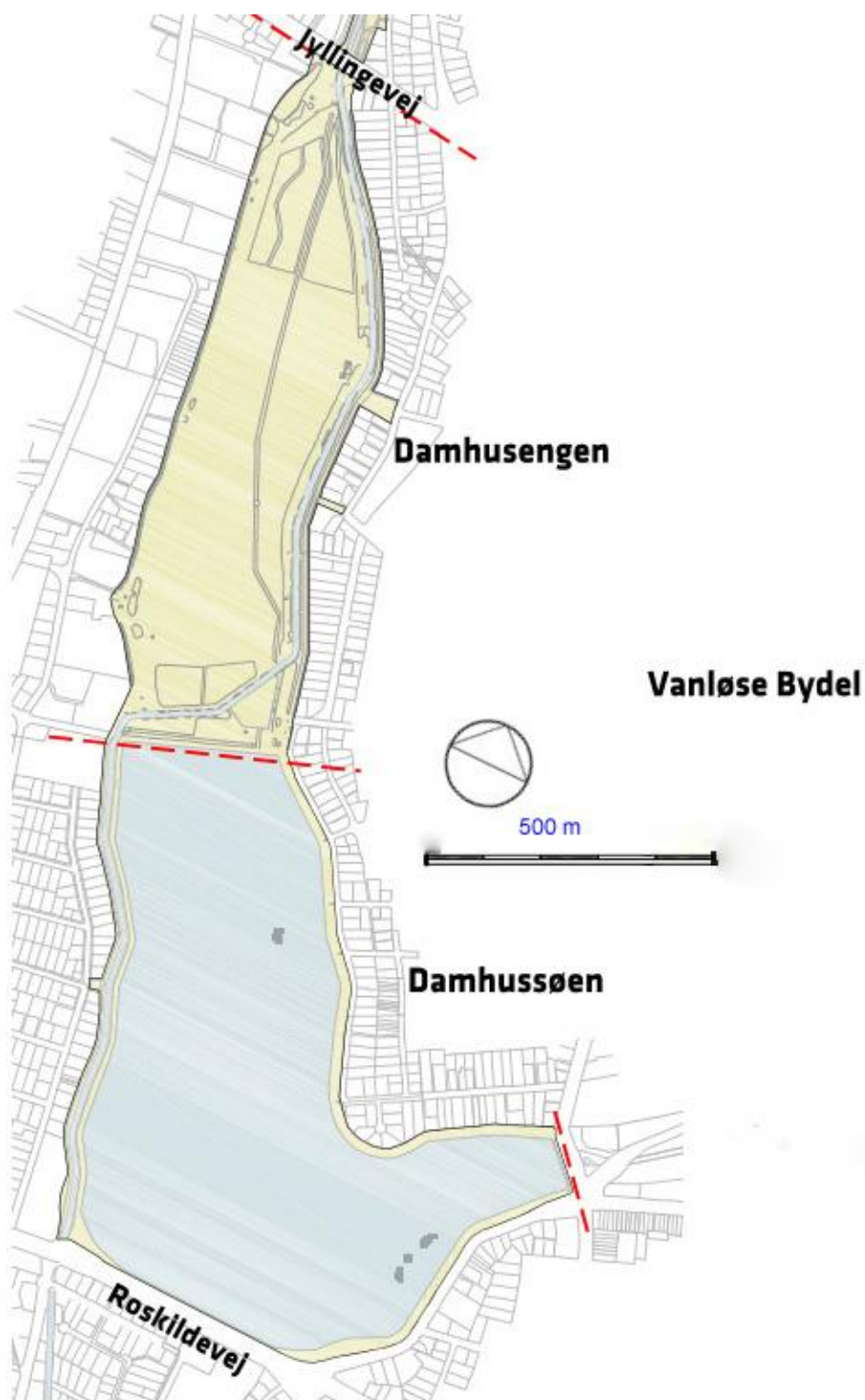
Københavns Kommune har bedt Natur360 lave en registrering af yngle- og levesteder for fugle i og ved Damhussøen og Damhusengen. I denne rapport beskrives hvilke fuglearter der yngler i området og der redegøres for resultatet af rastefugletællinger foretaget månedligt fra november 2016 til maj 2017.

Formålet med rapporten er at skitsere konkrete naturplejetiltag for rastende og ynglende fugle og give input til parkens fuglevenlige drift. I forhold til de rastende fugle, diskuterer rapporten hvilke arter der findes på Damhussøen om vinteren og som relaterer sig til de arter der findes på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Vestamager.

Figur 2. Gås med gæslinger på vestsiden af Damhussøen. Der er ikke meget plads ved den biologisk vigtige bredzone langs den kunstigt anlagte sø.

Undersøgelsesområdet

Figur 3. Undersøgelsesområdet omfatter Damhussøen og Damhusengen angivet på dette kort.

Figur 4. Damhusengen set fra droneperspektiv mod nord. Det våde areal i den sydlige del af engen begrænser den menneskelige færdsel bl.a. i form af hundeluftere. Det er også et botanisk vigtigt område og var yngleplads for vibe i 2017.

Undersøgelsens metoder og omfang

Undersøgelsesområdet er besøgt en gang månedligt i perioden november 2016 til maj 2017. Såvel rastende som ynglende fugle blev indtegnet på et feltkort, idet der er benyttet cykel transport langs søen og engen, med stop på passende steder med god udsigt over området.

Andefugle og rørhøns er vurderet ud fra antallet af fugle i kombination med ventehanner, rugende og ungeførende fugle. Der er foretaget optælling af reder af skarver, dels vha. teleskop, dels på foto optaget fra drone og fra søbredden. Ynglende hættemåger er optalt med teleskop og på foto optaget fra drone. Flyvningen foregik tidligt på dagen inden der var færdsel på stien langs søen og det lokale politidistrikt var orienteret forinden. Dronepilot Lars Maltha Rasmussen har dronebevis nr. 4000020.

Spurvefuglene er overvejende registreret ved at notere syngende eller kaldende fugle, dog er antallet af ynglende kragefugle vurderet ud fra antallet af reder.

Ynglefugleregistreringerne er tidsmæssigt begrænsede til at omfatte de sidste to besøg som lå i starten og midten af yngletiden.

Rastefugle tilknyttet søen

Det maksimale antal troldænder, der blev optalt, var 808 d. 12. december 2016. Det var efter en periode, hvor det meste af søen havde været isdækket (se Tabel 3). Derefter frøs hele søen til igen og var i høj grad isdækket i et par vintermåneder. Dette har naturligvis begrænset troldændernes mulighed for at benytte søen som dagrasteplads. I mildere vintre har søen større betydning og det maksimale antal af rastende troldænder vil kunne være større.

Troldænderne der raster i Damhussøen formodes i høj grad at natfouragere på havet i Natura 2000-område nr. 143 Vestamager og havet syd for.

Antallet af troldænder optalt i de lavvandede områder ved Vestamager har varieret en del (se Tabel 1). I forhold til gennemsnittet for perioden 2004-09, udgjorde de rastende troldænder i Damhussøen maksimalt op til 16 %. Det er naturligvis under den forudsætning de alle trækker til Vestamager.

***Tabel 1.** Det gennemsnitlige antal troldænder optalt ved NOVANA-overvågningen i tre perioder. Kilde: Naturstyrelsen 2013.*

1992-97	1998-03	2004-09
4025	517	7741

De arter på udpegningsgrundlaget for Vestamager som også forekommer i Damhussøen er troldand, lille skallesluger, knopsvane og skarv (se Tabel 2).

***Tabel 2.** Det maksimale antal rastende vandfugle i Damhussøen af 4 arter ved denne tælling og siden 2014. Kilde: DOF-basen*

	Denne tælling	DOF-basen
Skarv	171	940
Knopsvane	6	62
Troldand	808	1250
Lille skallesluger	53	63

Troldænder foretager dagligt træk til de marine fourageringsområder, men måske gælder det også for lille skallesluger, selvom de i modsætning til troldænderne også fouragerer i søerne.

Af de øvrige rastefugle i søen dominerer hættemåge, sølvmåge, skarv, blishøne og gråand. Måger og ænder raster på vandfladen, mens skarverne fortrinsvis overnatter i træerne på den største af øerne.

Rastefugle tilknyttet engen

På selve engen raster periodevis en del hættemåger og grågæs. Desuden fouragerer jævnligt blandede flokke af kragefugle bestående af krager, alliker og få råger. Kragefuglene overnatter i en vis udstrækning i de omgivende træer.

Rastefugle tilknyttet buske og træer

Figur 5. Op til 28 skeænder rastede i søen i midten af april for at fouragere, men hvis de ikke finder ynglesteder, trækker de alle videre efter et kort ophold i søen. Troldanden raster udelukkende og søger ikke føde i søen.

De øvrige fugle der raster i området er overvejende spurvefugle, f.eks. sjagger, silkehale og grønsisken. Af disse er det kun sjagger der fouragerer på selve engen. De øvrige fouragerer og raster i træ og buskvegetationen.

Figur 6. Dagrastende troldænder på Damhussøen. Der blev registreret godt 800 i december 2016.

Damhussøen og Damhusengen, Fugle og forvaltning 2017

Tabel 3. Oversigt over optællingerne af samtlige fugle fordelt på hhv. Damhussøen og Damhusengen ved tællinger fra november 2016 til maj 2017.

	20161114		20161114		20161211		20161211		20170128		20170128		20170219		20170219		20170315		20170315		20170413		20170413		20170509		20170509	
	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen	Søen	Engen
Isdække	90		0		98		85		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0	
Art																												
Skarv	1	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	95	0	115	0	210	0										
Fiskehejre		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0										
Toppet lappedykker	1	0	11	0	3	0	3	0	4	0	4	0	4	0	4	0	8	0										
Knopsvane	0	0	0	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	6	0	4	0										
Grågås	0	0	0	87	1	0	6	0	5	2	21	0	8	82														
Sædgås	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										
Gråand	64	0	78	34	34	0	58	0	18	0	10	2	12	2														
Spidsand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0										
Skeand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28	0	0	0										
Pibeand	0	0	41	0	0	0	4	0	4	0	40	0	0	0														
Troldand	254	0	808	0	0	0	378	0	145	0	273	0	14	0														
Taffeland	0	0	90	0	0	0	7	0	6	0	1	0	1	0														
Hvinand	1	0	7	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0														
Lille skallesluger	12	0	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0														
Blishøne	215	0	129	0	15	0	134	0	73	0	20	0	19	0														
Rørhøne	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1														
Svartbag	2	0	4	0	3	0	1	0	0	0	0	0	1	0														
Sølvmåge	117	0	102	0	199	0	197	0	49	0	74	0	7	0														
Stormmåge	39	0	26	0	175	0	97	0	17	0	0	0	0	0														
Hættemåge	94	0	125	390	142	0	393	130	348	380	100	0	100	0														
Sildemåge	0	0	0	0	0	0	0	0	2		0	0	0	0														
Vibe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0														
Havørn	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0														
Ringdue	0	2		2	0	12	0	0	0	22	2	4	1	12														
Tamdue	40	0	70	0	50	0	50	0	45	0	50	0	15	0														
Silkehale	0	0	0	122	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0														
Stor Flagspætte	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3														
Mursegler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	6														
Landsvale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	80	0															
Parktræløber	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0															
Sjagger	0	0	0	32	0	0	0	25	0	0	0	16	0	6														
Solsort	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2															
Stillits	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0															
Grønirisk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1															
Grønsisken	0	0	0	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0															
Gransanger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	0	5														
Løvsanger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4															
Hvid vipstjert	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1														
Bogfinke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1															
Musvit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3															
Blåmejse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1															
Stær	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	0	4														
Munk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1															
Tornsanger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1															
Gærdesanger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1															
Allike	0	4	0	96	0	55	4	130	24	70	10	55	10	12														
Gråkrage	0	88	0	24	1	50	4	67	2	14	2	6	1	1														
Råge	0	0	0	22	0	0	0	1	0	0	15	0	12															
Husskade	0	6	0	10	0	8	0	10	2	16	2	0	1															
total vandfugle	800	0	1500	512	575	0	1282	130	770	384	694	2	384	85														

Ynglefugle tilknyttet selve Damhussøen

De ynglende vandfugle er især knyttet til søen (se Tabel 4). Den mest talrige ynglefugl er hættemåge, hvor der er en koloni en enkelt kunstigt anlagt ø.

De ynglende skarver blev optalt på fotos fra drone på **de** to små øer, mens skarverne på den store ø blev optalt vha. teleskop. Derudover yngler der få par af følgende arter: Toppet lappedykker, knopsvane, grågås, gråand, troldand, taffeland, blishøne og rørhøne. Skarverne yngler i træerne på de kunstigt anlagte øer, og de fouragerer i mindre udstrækning på selve søen, og foretager fourageringstræk til kystområder, hvor de finder hovedparten af deres føde.

Tabel 4. Antallet af ynglepar fordelt på søen og dens omgivelser, samt engen og dens omgivelser.

Art	antal par	
	søen	engen
Skarv	188	
Toppet lappedykker	4	
Knopsvane	2	
Grågås	5	
Gråand	12	
Troldand	4	
Taffeland	1	
Blishøne	9	
Rørhøne	1	1
Hættemåge	263	
Vibe		2
Ringdue	2	6
Stor Flagspætte		2
Parktræløber	1	
Sjagger		4
Solsort	1	2
Grønirisk		2
Gransanger		6
Løvsanger		4
Hvid vipstjert		1
Bogfinke		1
Musvit		3
Blåmejse	2	1
Munk		1
Tornsanger		1
Gærdesanger		1
Gråkrage		1
Råge		3
Husskade		1
total vandfugle	495	43

Figur 7. De tre mindre kunstigt anlagte øer i den sydlige del af Damhussøen er tæt besat med ynglefugle. Foruden de meget synlige skarver ynglede her også toppet lappedykker, rørhøne, blishøne, troldand, gråand, grågås og knopsvane.

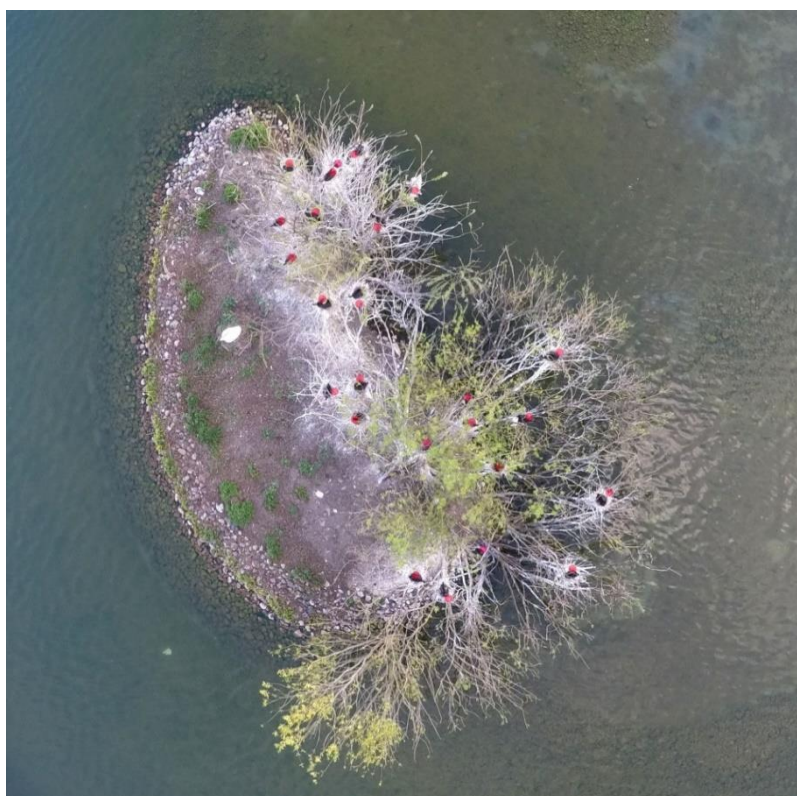

Figur 8. Toppet lappedykker ynglede med kun 4 par i Damhussøen. En så stor sø ville kunne rumme flere par, hvis der var bedre muligheder for redeanbringelse.

Figur 9. På den store ø er alle træerne døde, og fundamentet på øen er nedbrudt og står under vand. I de døde træer med få grene er der begrænsede muligheder for redeanbringelse, men alligevel kunne der optælles 105 reder af skarv.

Der yngede skarver på 3 øer i Damhussøen. Der blev optalt reder på de to små kolonier både på fotos optaget fra land og på fotos optaget med drone af. Selvom de ret små kolonier synes overskuelige og optællingen blev foretaget inden der var for mange blade på træerne, viste det sig alligevel at være vanskeligt at se alle fugle. Der kunne optælles ca. 30 % flere skarver på fotos taget fra drone end fra fotos taget fra land. Fuglene reagerede ikke på dronen der blev holdt i ca. 20 m højde over kolonierne.

Figur 11. På ø nr. 1 kunne der optælles 25 reder på dette fotos optaget med en drone. Der er afsat en rød prik på fotoet for hver rede. Den rugende knopsvane ses meget tydeligt fra luften.

Figur 10. På ø nr. 1 kunne der på fotos optaget fra søbredden optælles 15 reder af skarv. En rugende knopsvane gemmer sig på bagsiden af øen. Der er afsat en grøn prik på fotoet for hver rede.

Figur 12. På ø nr. 2 kunne der på fotos optaget fra søbredden tælles 34 reder på dette foto hvor der er afsat en grøn prik for hver rede.

Figur 13. På dronefotoet af ø nr. 2 kunne der optælles 46 reder. Der er afsat en grøn prik på fotoet for hver rede.

Hættemågerne finder først og fremmest en sikker yngleplads på søen, men de søger deres føde både på søen og i stort område uden for søen.

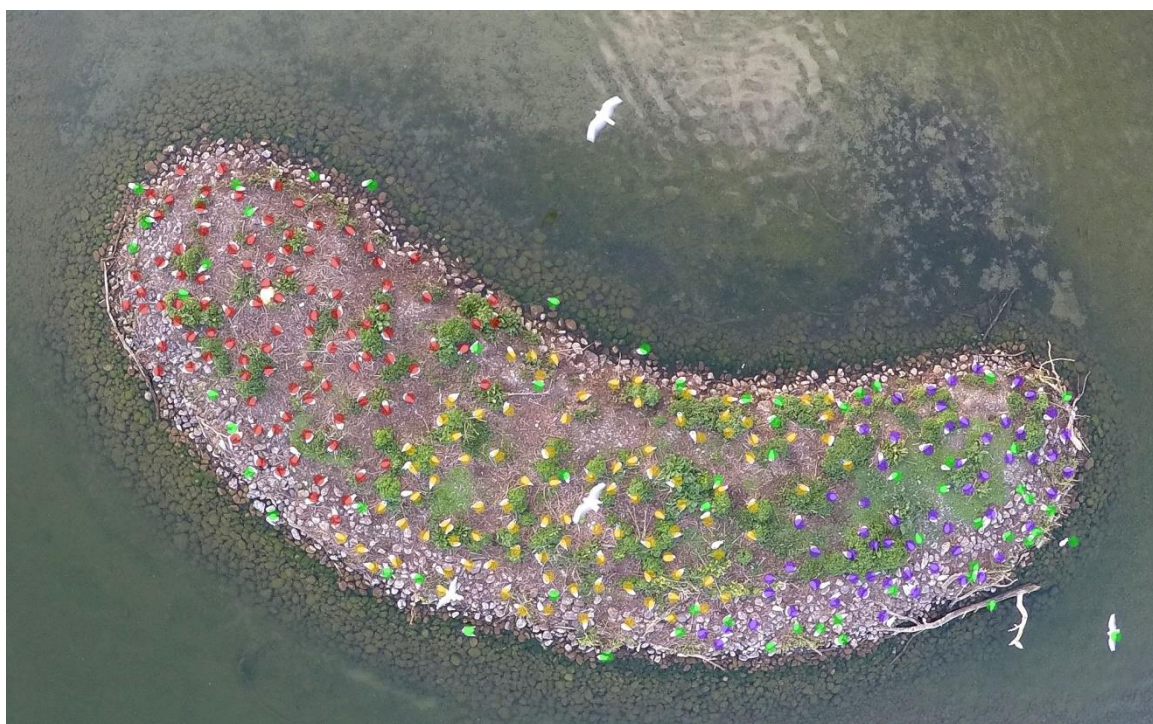
Hættemågerne ynglede udelukkende på ø nr. 3 (se Figur 19). Med teleskop kunne der tælles op til 200 fugle, men det var ikke muligt at vurdere om de rugede. En omregning til antal par giver ca. 140 par. Hvis man kan foretage en redeoptælling eller en vurdering af antallet af par, men kun kender antallet af individer, beregnes et parantal ved at gange individantallet med 0,7. En optælling af individer fjerner den usikkerhed der er ved en individuel tælleres vurdering af antallet af par. Optællingen med teleskop blev foretaget fra begge sider af søen. Dette betyder, at man skal forsøge, at vurdere hvilke fugle der kan ses fra hver side. Optællingen på foto fra dronen gav 263 rugende hættemåger og yderligere 64 fugle som ekstra mager. Optællingen på fotos fra dronen gav derfor et ganske præcist tal, mens optællingen fra søbredden gav en undervurdering af antallet af fugle på ca. 47 %.

Figur 14. Der kunne tælles 263 par Hættemåger på en ø i Damhussøen i 2017.

Figur 15. På ø nr. 3 kunne der optælles maksimalt 200 hættemåger, hvilket svarer til 140 par. Optællingen af øen blev foretaget fra begge sider af søen.,hvilket betyder at man skal vurdere,, hvilke fugle der kan ses fra hver side.

Figur 16. Optællingen på dette foto fra dronen gav 263 rugende hættemåger og yderligere 64 fugle som ekstra mager. Optællingen på fotos fra dronen gav derfor et ganske præcist tal, mens optællingen fra søbredden undervurderede antallet af ynglepar med 47 %.

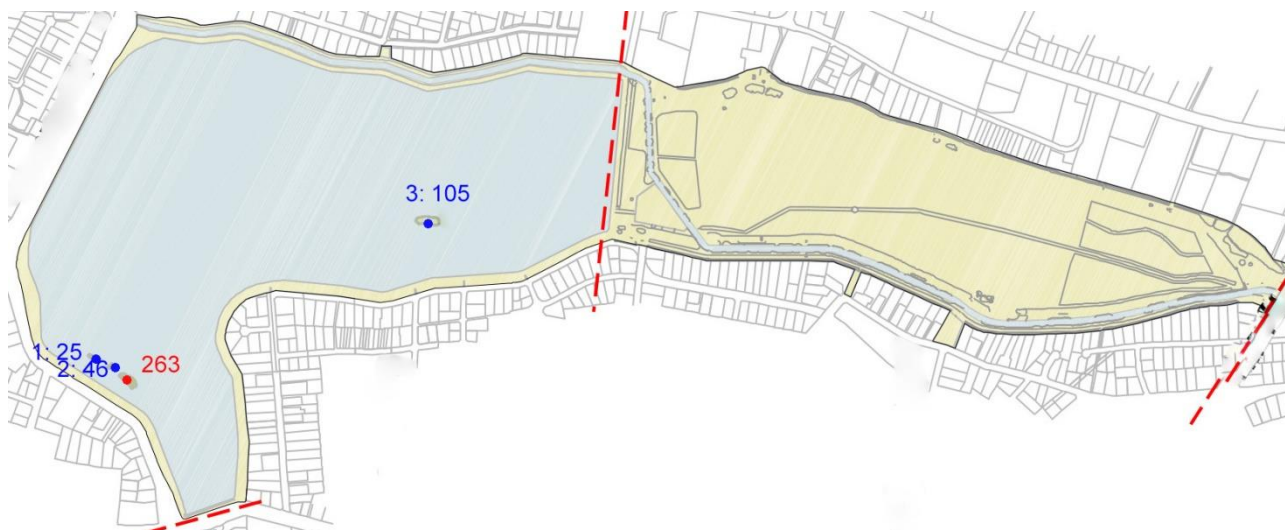
Figur 17. Det ene af to par ynglende knopsvaner i Damhussøen illustrerer, hvorfor der er så forholdsvis få ynglende vandfugle i den store sø. De stejle brinker langs den kunstigt anlagte sø byder slet ikke på gode muligheder for redeanbringelse. Dertil kommer at fuglene skal tilvænne sig den store færdsel på stien langs søbredden, kun en meter fra reden, ofte med hunde i snor osv. Måske er dette en danmarkrekord i tilvænnning til menneskelig færdsel af et knopsvanepar.

Trods Damhussøen's størrelse er der relativt få ynglefugle. Dette skyldes, at de stejle brinker langs den kunstigt anlagte sø kun byder på meget få muligheder for redeanbringelse. Dertil kommer, at fuglene skal tilvænne sig den store færdsel på stien langs søbredden, kun en meter fra reden, og ofte med hunde i snor osv. Uden de kunstigt anlagte øer ville der være meget få ynglende vandfugle.

De ungeførende grågæs og gråænder har i de fleste tilfælde fundet redepladser langs de tilstødende kanaler og ikke direkte langs søbredden, hvilket de ellers ville foretrække hvis det var muligt.

Figur 18. Det er ikke nemt at se, men en blishøne er her i gang med at klistre en rede til de nedhængede pilegrene, der er efterladt efter resten af pilebuske er blevet beskåret. Dette er endnu et eksempel på at vandfuglene mangler ynglemuligheder, og trods gode fourageringsmuligheder, må nogle af de fugle der foresøger sig, nøjes med en slags fugleslumboliger.

Figur 19. Placeringen af kolonier og antal af ynglende skarv (blå) og hættemåge (rød).

Figur 20. Fordelingen af ynglende blishøne (rød) og toppet lappedykker (blå)

Figur 21. Fordelingen af ynglende gransanger (rød) og løvsanger (blå). Der er flest par langs den buskbevoksede kanal øst for engen. Det gælder også for flere andre arter af spurvefugle.

Ynglefugle tilknyttet engen

På selve Damhusengen var vibe den eneste art der ynglede. De tørreste dele af engen kunne godt huse ynglende sanglærker, men her er færdslen af mennesker og hunde alt for intens.

Figur 22. Rede med 4 æg af vibe på Damhusengen i april og disse 4 æg klækkede i begyndelsen af maj.

Til trods for den ret intensive færdsel af mennesker og hunde med og uden snor på engen, lykkedes det i hvert fald det ene af to par ynglende viber at klække deres æg. Om ungerne også blev flyvefærdige blev ikke konstateret.

Ynglefugle tilknyttet bevoksningen

Alle de øvrige fugle er tilknyttet busk og træbevoksningen der omkranser søen og engen. Da de omgivne villahaver også er yndede ynglesteder for mange ynglende spurvefugle, er det vanskeligt i alle tilfælde at vide præcist om fuglene i de ynglede territorier har deres rede inden for området, selvom deres sangpost er. Træ- og buskbevoksede biotoper udgør en slags galleriskov og byder generelt på ret begrænsede fourageringsmuligheder og redemuligheder for de ynglefugle man ellers ser i parker og haver. Det skyldes dels at al færdslen langs søen og engen sker langs med allétræerne og der bortset fra ved kanalen ingen underbevoksning af buske og krat. Der ynglede dog 4 par sjagger i birkelunden længst mod nord. Langs den del af kanalen mod øst, hvor der ikke var blevet "ryddet op" i foråret 2017, ynglede der et enkelt par tornsanger og gærdesanger.

Hvorvidt de to par stor flagspætte havde deres redehul i træer i selve området er ikke sikkert. De kan have ynglet i træer i de tilstødende haver.

Figur 23. De mange store træer giver mulighed for stor flagspætte at fourage og måske yngler den i parken eller i nærliggende haver.

Figur 24. Der ynglede 4 par sjaggere i den lille birklund i den nordlige del af engen.

Anbefalinger til fuglevenlig forvaltning

Søen

Damhussøen og Damhusengen er en forholdsvis stor park. Søen er på godt 42 ha og engen på ca. 32 ha, tilsammen et areal på ca. 74 ha. Bortset fra en smal overgang i begge ender er parken helt omgivet af tæt bebyggelse og mod syd den trafikerede Roskildevej. Der er dagligt mange besøgende i parken.

Figur 25. Stierne langs søen og engen benyttes hver dag året rundt af mange mennesker

Stiforløbet langs søen og de stejle brinker gør det vanskelig for ynglende vandfugle at finde egnede redesteder. De kunstigt anlagte øer er derfor meget værdifulde for ynglefuglene.

Ynglende skarver ses også i Sortedamssøen, men ellers er de ganske usædvanligt at kunne opleve disse særprægede fugle i en bypark.

På grund af søens størrelse er den en vigtig rastelokalitet for især troldand og lille skallesluger. Lille skallesluger raster og fouragerer på søen. Det skyldes bl.a. at afstanden fra de stærkt befærdede stier langs søen er så stor, at selv sky fugle i flok kan raste i fred på selve vandfladen.

Der er dog i forhold til søens størrelse bemærkelsesværdigt få ynglende vandfugle, udover de der yngler på de kunstigt anlagte øer.

En erosionssikring af den eksisterende store fugleø mod nord vil være nødvendig, hvis denne skal sikres på bare lidt længere sigt. Uden denne indsats vil træerne, der alle er gået ud, vælte i løbet af få år.

Man kunne overveje dels at anlægge flere nye øer. Et mere radikalt forslag vil være at ændre søbredden, ved at skabe lavvandede områder og mulighed for rørskov. Det ville kunne øge længden af bredzonen, øge den biologiske produktion ved skabelse af lavvandede områder og også sikre at nogle dele af bredzonen ville komme på afstand af de stærkt befærdede stier, hvor kun ganske få fugle kan vænne sig til færdsel. Begge disse forslag er naturligvis økonomisk omkostningskævende.

Engen

På engen er der et fugtigt område i den sydlige del, hvor der ikke slås græs, og hvor der står blankt vand langt hen i foråret. Dette er det botanisk mest værdifulde del af engen (Bak & Michaelsen, 2015) og var i 2017 yngleplads for viber. Det er ganske usædvanligt at finde ynglende viber i en bypark, som det her er tilfældet. Der blev set nyklækkede vibeunger ved besøget 9. maj. Den fugtige eng er periodevis af betydning som fourageringssted for gæs og kragefugle. Få stære, der yngler i de omgivende villahaver, fouragerer også her. Hundeluftningsområdet mod nord på engen virker overvejende efter hensigten. Her ses mange hundeluftere og hunde. Dog er der også hundeluftere der lader deres hunde løbe frit i den sydlige del af engen hvor viberne yngler. Dette er naturligvis ikke hensigtsmæssigt, og man kan overveje om skiltningen kan forbedres.

Vandløbet langs engen er stensat og hegnet ind. Det betyder at vandløbet er meget lidt attraktivt for vandfugle, såvel ynglende som rastende. Enkelte gråænder anlægger formentlig deres rede her, og der er småfugle der bygger rede, hvor man har ladet kratbevoksningen stå.

Det er naturligvis meget omkostningskrævende at ændre på disse forhold. Men med de midler der i disse år anvendes på klimasikring, kunne man overveje, om det var muligt at forbedre og bringe nogle af de forslag til genoprettelse af vandløb på engen i spil (se f.eks. Rambøll 2013).

Bevoksningen

Der blev registreret enkelte huller i træer, og også ynglende flagspætte. Man kan med fordel øge antallet af hulrugere som mejser og rødstjert, ved at opsætte flere redekasser. Det er også vigtigt at bevare så mange gamle og store træer som muligt. De store træer og alléer bestående af hvid-pil, ahorn og eg er værdifulde som redetræer og levested for en række fuglearter.

Generelt mangler der busk og kratbevoksning i det meste af området. Der få eller ingen buske langs allétræerne, men buske og krat findes mest langs den kunstigt anlagte kanal. Her har man dog forsøgt at fjerne buskbevoksninger på en strækning for at friholde et hegn og muligvis for at kunne lette maskinel oprensning af kanalen. Det ville kunne forbedre området som ynglebiotop for småfugle væsentligt, hvis man gradvist over en årrække fjerner det trådhegn som står tæt på vandløbet, og laver en plan for hvordan vegetation langs vandløbet skal plejes, f.eks. med henblik på, at der altid er buske med en alder på 10-20 år på delstrækninger, som supplement til bevoksningen. Man kunne også lade vegetationen passe sig selv på nogle steder. Dette vil være til gavn for ynglefugle som løvsanger, torsanger og gærdesanger samt gærdesmutte. Man kunne også overveje, at anlægge buskbevoksning i grupper på den tørreste del af engen.

Figur 26. Vandløbet langs engen er stensat og heget ind.

Figur 27. I forgrunden af billedet blev der i foråret 2017 ryddet vegetation for at frilægge heget.

***Figur 28.** Der er måske plads nok i parken til, at man efterlade permanente kvasbunker, som giver muligheder for ynglefugle og insekter.*

Det er vigtigt at der sker en løbende udskiftning af træerne. Desuden kan man, som det faktisk også er sket flere steder, efterlade de døde stammer og stubbe på roden. Man kunne overveje om det er muligt inden for område at finde plads til kvas og grene, der får lov til at henfalde og rådne op. Sådanne kvasbunker er meget gavnlige for insekter og f.eks. ynglende gærdesmutte.

***Figur 29.** I forgrunden af billedet blev der i foråret 2017 ryddet vegetation for at fritlægge hegnet. Men man kunne overveje helt at fjerne hegnet, for at undgå en så voldsom plejeindsats, der ikke er hensigtsmæssig i forhold til at sikre gode forhold for de ynglende fugle og som sikkert også er bekostelig.*

Figur 31. Her er et træ fjernet, men man kunne godt efterlade en større stub på roden.

Figur 30. Her er efterladt en større stub, men hvor er stammen blevet af? Den kunne med fordel være efterladt til biller og svampe.

Litteratur

Bak, Johanne og Anders N. Michaelsen 2015: Damhusengen. Botanisk registrering. Rapport til Københavns Kommune.

DOF-basen. Søgning pr. 1.6.2017

Miljøministeriet, Naturstyrelsen 2013. Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Vestamager og havet syd for. Natura 200 områder nr. 133, Habitatområder H127, Fuglebeskyttelsesområde F111.

Rambøll 2013. Helhedsplan Harrestrup Å. <https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/0f0191b7-99e2-42ce-8df3-27fd36cb2102/4bec4945-b6d6-4924-abca-b48680936bee/Attachments/10267433-9989565-1.PDF>. Tilgået 1.6.2017.

Figur 32. Der fodres meget ivrigt i sydvesthjørnet af Damhussøen. Det tiltrækker i perioder mange måger, men også ænder og gæs. Det er uvist i hvilket omfang det er med til at belaste vandkvaliteten i søen.